

Ministrų komiteto Rekomendacija Nr. R (83) 10 valstybėms narėms dėl asmens duomenų, naudojamų moksliniams tyrimams ir statistikai, apsaugos

MINISTRŲ KOMITETO REKOMENDACIJA NR. R (83) 10 VALSTYBĖMS NARĖMS DĖL ASMENS DUOMENŲ, NAUDOJAMŲ MOKSLINIAMS TYRIMAMS IR STATISTIKAI, APSAUGOS

*(priimta Ministrų komiteto 1983 m. rugsėjo 23 d.
362-ame viceministrų lygio susitikime)*

Ministrų komitetas, vadovaudamasis Europos Tarybos statuto 15.b straipsniu;

Atsižvelgdamas į tai, kad Europos Tarybos tikslas yra siekti didesnės jos narių vienybės;

Žinodamas, kad augant duomenų apdorojimo naudojimui mokslinių tyrimų ir statistikos srityje, reikia saugoti asmenų privatumą;

Įsitikinęs, kad asmens duomenų naudojimas dažnai yra būtina sąlyga mokslo pažangai;

Atsižvelgdamas į mokslinių tyrimų, kaip svarbios vertybės bei kaip esminio veiksnio visuomenės vystymuisi, svarbą;

Atsimindamas nukrypimus, kurie yra leidžiami vykdant mokslinių tyrimų ir statistinę veiklą pagal Konvenciją dėl asmenų apsaugos automatizuoto duomenų tvarkymo atžvilgiu;

Pažymėdamas, kad šio pobūdžio nukrypimai taip pat yra numatyti kelių valstybių narių jau galiojančiuose arba rengiamuose teisės aktuose, susijusiuose su duomenų apsauga;

Turėdamas omenyje Europos Mokslo fondo pareiškimą dėl privatumo apsaugos ir asmens duomenų naudojimo tyrimams;

Žinodamas apie tyrimus atliekančių asmenų poreikius;

Atsižvelgdamas į tai, kad turėtų būti išlaikyta pusiausvyra tarp tyrimų ir statistikos poreikio, iš vienos pusės, ir būtinybės apsaugoti asmenis, ypatingai automatizuoto duomenų tvarkymo atveju, iš kitos pusės;

Žinodamas apie poreikį įdiegti tinkamas procedūras, kurių tikslas būtų suderinti įvairių suinteresuotų šalių interesus,

Valstybių narių Vyriausybėms rekomenduoja:

- savo vidaus teisėje ir praktikoje, susijusioje su asmens duomenų naudojimu moksliniams tyrimams ir statistikai, remtis priede prie šios Rekomendacijos pateiktais principais ir gairėmis;
- užtikrinti, kad ši Rekomendacija būtų išplatinta viešojo ir privataus sektorių sritims, susijusioms su moksliniais tyrimais ir statistika.

Priedas prie Rekomendacijos Nr. R (83) 10

1. Taikymo sritis ir naudojamos sąvokos

1.1. Šiame priede išdėstyti principai ir gairės taikomos asmens duomenų naudojimui moksliniams tyrimams ir statistikai tiek viešajame, tiek privačiame sektoriuose, nepriklausomai nuo to, ar šie duomenys yra apdorojami automatizuotai, ar rankiniu būdu.

1.2. Šioje Rekomendacijoje:

"Asmens duomenys" reiškia bet kurią informaciją, susijusią su nustatytos arba nustatomos tapatybės asmeniu. Asmuo neturėtų būti traktuojamas kaip "nustatomos tapatybės", jeigu tapatybės nustatymui reikia nepagrįstai daug laiko, kaštų ir pastangų. "Tyrimas" taip pat turėtų apimti asmens duomenų rinkimą ir tvarkymą statistiniams tikslams.

1.3. Valstybės narės gali šiuos principus ir gaires taikyti informacijai, susijusiai su asmenų grupėmis, asociacijomis, fondais, bendrovėmis, korporacijomis bei kitomis institucijomis, kurias tiesiogiai arba netiesiogiai sudaro asmenys, nepriklausomai nuo to, ar jos turi juridinį statusą, ar ne.

2. Privatumo principo laikymasis

2.1. Pagarba asmenų privatumui turėtų būti garantuojama bet kokio tyrimo projekto, kuriame reikia panaudoti asmens duomenis, metu.

2.2. Kai tai yra įmanoma, tyrimai turėtų būti vykdomi naudojant anoniminius duomenis. Mokslinės ir profesinės organizacijos, taip pat ir valdžios institucijos, turėtų skatinti anonimiškumą apsaugančių metodų ir procedūrų vystymą.

3. Suinteresuoto asmens sutikimas

3.1. Bet kuriam asmeniui, kuris pateikia su juo susijusius duomenis, turėtų būti pranešta apie projekto pobūdį, jo uždavinius, asmens vardas, pavardė arba institucijos, kuriai tyrimas yra vykdomas, pavadinimas.

3.2. Jeigu asmuo, iš kurio duomenys yra renkami, nėra įsipareigojęs suteikti duomenis, jis turėtų būti informuotas apie tai, kad jis gali savo nuožiūra bendradarbiauti arba atsisakyti bendradarbiauti. Jam turėtų būti suteikta teisė atsisakyti tolesnio bendradarbiavimo, nenurodant atsisakymo priežasčių.

3.3. Jeigu, atsižvelgiant į siekiamą tikslą, 3.1 punkte numatyta informacija negali būti atskleista nei pilnai, nei iš dalies prieš surenkant duomenis, suinteresuotas asmuo, surinkus duomenis, turėtų būti pilnai informuotas ir savo nuožiūra tęsti bendradarbiavimą arba jo atsisakyti, o pastaruoju atveju jam turėtų būti suteikta teisė reikalauti ištrinti surinktus duomenis.

3.4. Asmenų, iš kurių duomenys yra renkami ir kurie negali ginti savo interesų arba negali laisvai suteikti savo sutikimo, atžvilgiu turėtų būti imtasi specialių apsaugos priemonių.

4. Duomenų naudojimas

4.1. Asmens duomenys, gauti tyrimams, neturėtų būti naudojami kitiems tikslams.

Ypatingai, jie neturėtų būti naudojami priimant sprendimus arba imantis veiksmų, turinčių tiesioginį poveikį suinteresuotam asmeniui, išskyrus tyrimo kontekste arba gavus specialų suinteresuoto asmens sutikimą.

4.2. Asmens duomenys, surinkti konkrečiam tyrimo projektui ir gavus suinteresuoto asmens sutikimą, neturėtų būti naudojami kitam tyrimo projektui, kuris pagal savo pobūdį arba objektą ženkliai skiriasi nuo pirmojo, išskyrus tuos atvejus, kai yra gautas suinteresuoto asmens sutikimas. Tačiau tais atvejais, kai yra neįmanoma gauti tokį sutikimą dėl to, kad praėjo didelis laiko tarpas arba dėl didelio suinteresuotų asmenų skaičiaus, anksčiau surinkti duomenys gali būti naudojami, laikantis kitų vidaus teisės aktų nustatytų apsaugos priemonių.

4.3. Tiek viešosioms, tiek privačioms institucijoms turėtų būti suteikta teisė savo pačių tyrimo tikslais naudoti asmens duomenis, kuriuos jos saugo administraciniais tikslais. Jeigu tokio tyrimo metu asmens duomenys yra įtraukiami į administracinės institucijos jau turimas rinkmenas arba jeigu jos rinkmenos yra pakeičiamos, šios naujos rinkmenos neturėtų būti suteikiamos administraciniam personalui, atsakingam už atskiras sritis, išskyrus tuos atvejus, kai yra gautas suinteresuoto asmens sutikimas.

4.4. Asmens duomenis viešosios arba privačios institucijos tyrimo tikslais atskleisti gali tik gavę suinteresuoto asmens sutikimą arba pritaikius kitas vidaus teisės normų nustatytas apsaugos priemones.

5. Imčių sudarymas

5.1. Tyrimus atliekantiems asmenims turėtų būti sudaryta galimybė susipažinti su viešais gyventojų registrais tam, kad jie galėtų sudaryti apžvalgoms reikalingas imtis. Laikantis visų tam tikrais atvejais nacionalinių valdžios institucijų nustatytų apribojimų, tokiose imtyse gali būti nurodytas vardas, pavardė, adresas, gimimo data, lytis ir užsiėmimas.

6. Galimybės suinteresuotiems asmenims susipažinti su duomenimis suteikimas

6.1. Asmenų teisė gauti ir ištaisyti su juo susijusius duomenis gali būti apribota tais atvejais, kai duomenys yra renkami ir saugomi tik statistikos arba kitais tyrimų tikslais ir kai pagal parengtus statistinius duomenis arba tyrimo rezultatus negalima lengvai nustatyti asmens tapatybės ir yra imtasi atitinkamų apsaugos priemonių, siekiant kiekviename tyrimo projekto etape, įskaitant ir duomenų išsaugojimą naudojimui ateityje, užtikrinti asmens privatumą.

6.2. Ši nuostata neturėtų būti taikoma, kai atsižvelgiant į tyrimo pobūdį, asmuo gali pademonstruoti, kad konkretus interesas turi būti saugomas.

7. Duomenų saugumas

7.1. Tyrimo projektuose turi būti įtraukta speciali nuostata dėl techninių ir organizacinių priemonių, kurios užtikrintų duomenų saugumą ir konfidencialumą.

8. Duomenų paskelbimas

8.1. Asmens duomenys, naudojami tyrimuose, neturėtų būti skelbiami tokia formate, kuris įgalina nustatyti asmens tapatybę, jeigu suinteresuoti asmenys nėra davę savo sutikimo ir jeigu nėra laikomasi kitų vidaus teisės normų nustatytų apsaugos priemonių.

9. Duomenų išsaugojimas

9.1. Kiekviename tyrimo projekte, kiek tai yra įmanoma, turėtų būti nuodyta, ar pasibaigus projektui, surinkti asmens duomenys bus sunaikinti, paliekami anonimiški ar saugomi, ir jei taip – kokiomis sąlygomis.

9.2. Kai tyrimo projekto vykdymui yra reikalingas suinteresuoto asmens sutikimas, jame taip pat turėtų būti numatyta galimybė surinktus duomenis saugoti ir programai pasibaigus. Jeigu sutikimo duomenų išsaugojimui gauti nebuvo įmanoma, šie

duomenys gali būti saugomi su sąlyga, kad jų išsaugojimas atitiks vidaus teisės normų nustatytas apsaugos priemones.

9.3. Prieš priimant sprendimą dėl valstybės valdžios institucijų turimų asmens duomenų sunaikinimo, galimas tokių duomenų naudojimas ateityje turėtų būti analizuojamas, pageidautina – konsultuojantis su už viešųjų registrų išsaugojimą atsakingomis institucijomis.

9.4. Jeigu užbaigus projektą, naudoti asmens duomenys nėra sunaikinami arba nėra anonimiški, jų deponavimą turėtų užtikrinti institucijos, kurioms patikėta duomenų laikymo funkcija ir kuriose buvo imtasi atitinkamų apsaugos priemonių.

10. Tyrimus atliekančių asmenų kolegijų sudarymas

10.1. Tyrimus atliekančių asmenų kolegijų sudarymas turėtų būti skatinamas, siekiant paskatinti tolesnį šios Rekomendacijos principų ir gairių vystymą.